

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **V. V.**, zast. JUDr. Janem Peterem, advokátem, se sídlem AK Benešov, Masarykovo nám. 25, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně podané proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 4. 10. 2004, č. j. 43 Cad 113/2003 – 40, o návrhu na vyloučení soudců Nejvyššího správního soudu z projednávání a rozhodování této věci,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Bohuslav Hnízdl a JUDr. Brigita Chrástilová **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 73/2004.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 4. 10. 2004, č. j. 43 Cad 113/2003 – 40, zamítl žalobu žalobkyně podanou proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 10. 2003, č. 566 021 1150 a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o plný invalidní důchod s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Benešově ze dne 8. 9. 2003, není žalobkyně plně invalidní a nejsou splněny podmínky ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně kasační stížnost, přičemž poté byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o této kasační stížnosti a byla přidělena 6. senátu tohoto soudu. Uvedený senát přípisem ze dne 3. 11. 2005, č. j. 6 Ads 73/2004 – 59, zaslal žalobkyni (stěžovatelce) poučení o složení senátu, s tím, že danou věc bude podle rozvrhu práce rozhodovat 6. senát Nejvyššího správního soudu ve složení: JUDr. Milada Tomková, JUDr. Bohuslav Hnízdl a JUDr. Brigita Chrástilová. Současně účastníky poučil o tom, že mají-li za to, že někteří ze jmenovaných soudců Nejvyššího správního soudu jsou z projednávání věci vyloučení pro svůj poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům (§ 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), lze namítnout jejich podjatost v propadné lhůtě pěti dnů od doručení tohoto poučení. O námitce rozhodne jiný senát Nejvyššího správního soudu.

Na uvedené poučení reagovala stěžovatelka podáním ze dne 11. 11. 2005, ve kterém namítla podjatost předsedy senátu JUDr. Bohuslava Hnízdičky a soudkyně JUDr. Brigity Chrástilové. Důvod podjatosti spatřovala v tom, že tito soudci ve stejné věci již rozhodovali o kasační stížnosti v řízení vedeném pod sp. zn. 6 Ads 2/2003.

K námitce podjatosti se vyjádřili soudci – členové senátu, který má podle rozvrhu práce o kasační stížnosti stěžovatele rozhodnout – JUDr. Bohuslav Hnízdička a JUDr. Brigita Chrástilová, tak, že nemají žádný poměr k věci, ani ke stěžovateli, ani k dalšímu účastníkovi řízení. Dále uvedli, že v předchozí věci sp. zn. 6 Ads 2/2003 rozhodovali o kasační stížnosti stěžovatelky proti rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, kterým bylo potvrzeno usnesení Krajského soudu v Praze o zastavení řízení o povolení obnovy řízení pro nedostatek podmínek.

Poté věc předložili podle § 8 odst. 3 s. ř. s. předsedovi soudu k určení senátu, který o námitce rozhodne. Věc byla přidělena 4. senátu Nejvyššího správního soudu.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 3 téhož zákona soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšmu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezájatý, vztah. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též I. ÚS 370/04).

Z návrhu na vyloučení soudců Nejvyššího správního soudu, podaného stěžovatelkou, vyplývá, že důvod podjatosti spatřuje v tom, že soudci 6. senátu, kteří mají ve věci rozhodnout, ve stejné věci již rozhodovali o kasační stížnosti v řízení vedeném pod sp. zn. 6 Ads 2/2003

Z obsahu spisu vedeného pod sp. zn. 6 Ads 73/2004, ve vztahu k rozhodování jmenovaných soudců Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti v řízení vedeném pod sp. zn. 6 Ads 2/2003 plyne, že stěžovatelka podala v zákonné lhůtě dovolání proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 8. 2002, sp. zn. 2 Cao 92/2002, kterým potvrdil usnesení Krajského soudu ze dne 20. 6. 2002, č. j. 34C 18/2002 - 5. Tímto usnesením zastavil Krajský soud řízení o povolení obnovy řízení pro nedostatek podmínek řízení, které spočívaly v nepřipustnosti obnovy řízení ve věci přiznání invalidního důchodu dle § 250s občanského soudního řádu, ve znění účinného do 31. 12. 2002. Dovolání k Nejvyššímu soudu bylo přípustné podle § 238 odst. 1, písm. a) občanského soudního řádu. Nejvyšší soud v souladu s § 129 odst. 4 s. ř. s. postoupil Nejvyššímu správnímu soudu věc k dokončení řízení podle části třetí hlavy třetí dílu prvního s. ř. s. jako soudu věcně příslušnému. Podle tohoto přechodného ustanovení, nebylo-li rozhodnuto Nejvyšším soudem o dovolání proti rozhodnutí vrchního soudu (o opravném prostředku podaném proti rozhodnutí krajského soudu) do 31. 12. 2002, neboli do nabytí účinnosti zákona č. 150/2002 Sb., rozhodne o dovolání Nejvyšší správní soud v řízení podle ustanovení části třetí hlavy třetí dílu prvního s. ř. s. Podané dovolání bude z těchto důvodů posouzeno jako kasační stížnost. Nejvyšší správní soud přezkoumal citované usnesení Vrchního soudu v Praze jako odvolacího soudu v napadeném rozsahu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z návrhu na vyloučení soudců Nejvyššího správního soudu, podaného stěžovatelkou, výslovně vyplývá, že námitku podjatosti odůvodňuje tím, že uvedení soudci rozhodovali o kasační stížnosti v řízení vedeném pod sp. zn. 6 Ads 2/2003. V daném případě se jednalo o posouzení přípustnosti či nepřipustnosti návrhu stěžovatelky na povolení obnovy řízení. Předmětná námitka podjatosti je tak spojována s postupem jmenovaných soudců v předchozí věci. Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. však zcela jednoznačně plyne, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci, nebo v jeho rozhodnutí v jiných věcech.

Ve výše uvedeném postupu jmenovaných soudců 6. senátu Nejvyššího správního soudu, kdy rozhodovali o kasační stížnosti stěžovatelky proti rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, kterým bylo potvrzeno usnesení Krajského soudu v Praze o zastavení řízení o povolení obnovy řízení pro nedostatek podmínek, nelze spatřovat důvod pro pochybnost o jejich nepodjatosti, neboť tito soudci postupovali v souladu s ustanovením § 129 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb. Jestliže se způsob rozhodnutí jeví žalobkyni jako nespravedlivý, neznamená tato skutečnost sama o sobě pochybnost o nepodjatosti těchto soudců.

4. senát Nejvyššího správního soudu však úvahy stěžovatelky nesdílí a konstatuje, že důvod uplatňovaný stěžovatelkou, tj. vyloučení soudců z projednávání a rozhodování této věci pro jejich postup při rozhodování o kasační stížnosti stěžovatelky proti rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, kterým bylo potvrzeno usnesení Krajského soudu v Praze o zastavení řízení o povolení obnovy řízení pro nedostatek podmínek, není důvodem způsobilým vyvolat pochybnosti o nepodjatosti soudců, kteří v dané věci mají rozhodovat, a dále vzhledem k tomu, že sami tito soudci se necítí být z projednání a rozhodnutí věci vyloučení, nebyl shledán návrh stěžovatelky na vyloučení soudců z projednávání a rozhodování této věci důvodným. 4. senát Nejvyššího správního soudu proto rozhodl tak,

že výše jmenovaní soudci nejsou z projednávání a rozhodování věci, vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 73/2004, vyloučeni.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu